

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 5.5.2011
COM(2011) 246 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN**

**Raport privind evaluarea interimară a programului specific „Prevenirea și informarea
cu privire la consumul de stupefiante” 2007-2013**

CUPRINS

1.	Introducere	3
1.1.	Scopul și structura prezentului raport	3
1.2.	Context	3
1.2.1.	Obiective și priorități.....	3
1.2.2.	Tipurile de acțiuni sprijinite	4
1.2.3.	Participare	4
1.2.4.	Grupuri-țintă.....	5
1.2.5.	Accesul la program	5
1.2.6.	Buget	5
2.	Punerea în aplicare a programului.....	7
2.1.1.	Inițiative ale Comisiei	7
2.1.2.	Subvenții	7
3.	Evaluarea programului	12
3.1.	Relevanța programului	12
3.2.	Eficacitatea programului	13
3.3.	Eficiența programului.....	14
3.4.	Viabilitatea programului	15
4.	Concluzii și recomandări.....	16
4.1.	O dimensiune UE consolidată, o valoare adăugată și un impact la nivelul UE.....	16
4.2.	Eficiență sporită a gestionării programului	17
4.3.	O mai bună diseminare și utilizare a rezultatelor.....	17

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul și structura prezentului raport

Astfel cum prevede articolul 15 alineatul (3) litera (b) din Decizia nr. **1150/2007/CE** a Parlamentului European și a Consiliului¹ (denumită în continuare *actul de bază*), prezentul raport prezintă rezultatele obținute în cursul punerii în aplicare a programului „**Prevenirea și informarea cu privire la consumul de stupefiante**” (denumit în continuare *programul*) de la aprobarea sa la 25 septembrie 2007. Bazat pe constatările analizei calitative și cantitative a punerii în aplicare a programului, pe principalele sale realizări, luând totodată în considerare principalele provocări, raportul oferă recomandări privind restul perioadei de punere în aplicare.

Un contractant extern a asistat Comisia pentru realizarea analizei calitative și cantitative². Concluziile studiului efectuat de contractant s-au bazat pe analiza documentelor, pe interviuri cu părțile interesate, pe studii de caz și pe o anchetă efectuată în rândul beneficiarilor finanțării. Ancheta viza atât beneficiarii subvențiilor pentru acțiuni și ai subvențiilor de funcționare care au primit o subvenție în cadrul cererilor de propuneri pe 2007 și 2008, cât și partenerii beneficiarilor de subvenții pentru acțiuni care au fost părți la acordurile de subvenționare.

1.2. Context

1.2.1. Obiective și priorități

Programul „Prevenirea și informarea cu privire la consumul de stupefiante” face parte din Strategia UE în materie de droguri pentru perioada 2005-2012, care are drept scop reducerea semnificativă a daunelor sociale și a celor privind sănătatea produse de consumul și comerțul cu stupefiante ilegale. Programul contribuie la obiectivul de a asigura un înalt nivel de sănătate umană și a reduce daunele aduse sănătății de consumul de stupefiante. **Obiectivele generale** ale programului urmăresc să prevină și să reducă consumul și dependența de stupefiante și daunele produse de acestea, să contribuie la îmbunătățirea nivelului de informare privind consumul de stupefiante și să susțină punerea în aplicare a Strategiei UE în materie de droguri pentru perioada 2005-2012.

Obiectivele generale ale programului sunt definite în continuare prin următoarele trei **obiective specifice**:

- (a) să promoveze acțiunile transnaționale de:
  - (a) înființare a rețelelor multidisciplinare;

---

¹ Decizia nr. 1150/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 septembrie 2007 de instituire, pentru perioada 2007-2013, a programului specific „Prevenirea și informarea cu privire la consumul de stupefiante” în cadrul programului general „Drepturile fundamentale și justiția”.

² Studiul a fost elaborat de European Evaluation Consortium. În momentul realizării studiului, încheierea acordurilor de subvenționare în cadrul cererii de propuneri aferente subvențiilor pentru acțiuni 2009/2010 se afla încă în derulare. Prin urmare, acești beneficiari nu au fost incluși în anchetă.

- (b) asigurare a creșterii capitalului de cunoștințe, a schimbului de informații, precum și a identificării și difuzării bunelor practici, inclusiv prin
  - (c) formare, vizite de studiu și schimburi de personal;
  - (d) sensibilizare cu privire la problemele de sănătate și cele sociale provocate de consumul de stupefiante și de încurajare a unui dialog deschis pentru promovarea unei mai bune înțelegeri a fenomenului consumului de stupefiante; și
  - (e) susținere a măsurilor menite să prevină consumul de stupefiante, inclusiv prin reducerea daunelor produse de stupefiante și prin folosirea de metode de tratament în lumina celor mai recente descoperiri științifice;
- (b) să implice societatea civilă în punerea în aplicare și în dezvoltarea Strategiei UE în materie de droguri și a planurilor de acțiune ale UE și
  - (c) să monitorizeze, să pună în aplicare și să evalueze punerea în aplicare a acțiunilor specifice în cadrul planurilor de acțiune privind stupefiantele 2005-2008 și 2009-2012.

1.2.2. Tipurile de acțiuni sprijinite

În vederea urmării obiectivelor generale și specifice enunțate anterior, programul sprijină următoarele tipuri de acțiuni:

- (a) **inițiative ale Comisiei – acțiuni specifice întreprinse de către Comisie**, cum ar fi analizele și cercetarea, sondajele de opinie și studiile, formularea de indicatori și metodologii comune, colectarea, rafinarea și difuzarea de date și statistici, seminarele, conferințele și reuniunile experților, organizarea de campanii și evenimente adresate publicului, crearea și întreținerea de website-uri, întocmirea și difuzarea de materiale informative, sprijinul și impulsul acordat rețelelor de experți naționali, precum și activitățile analitice, de monitorizare și evaluare;
- (b) **proiecte specifice transnaționale de interes comunitar**, prezentate de cel puțin două state membre sau de cel puțin un stat membru împreună cu un alt stat, fie o țară aderentă, fie candidată sau
- (c) activități desfășurate de organizațiile neguvernamentale sau de alte entități care urmăresc un scop de interes general european privind obiectivele de ordin general ale programului în condițiile stabilite în programele de lucru anuale.

În cazul inițiativelor Comisiei, finanțarea comunitară se prezintă sub formă de **contracte de achiziții publice**, iar celelalte două tipuri de acțiuni sunt finanțate prin acordarea de **subvenții pentru acțiuni și de subvenții de funcționare**.

1.2.3. Participare

Programul este deschis tuturor celor 27 de state membre ale UE. Alte țări pot, de asemenea, participa în următoarele condiții:

- (d) statele AELS care sunt părți la Acordul privind SEE, în conformitate cu prevederile aceluiași acord;
- (e) statele candidate și statele din zona Balcanilor occidentali incluse în procesul de stabilizare și asociere în conformitate cu condițiile stipulate în acordurile de asociere sau protocoalele adiționale legate de participarea în programele comunitare care au fost sau urmează să fie încheiate cu aceste state;
- (f) țările candidate care nu participă la program, în cazul în care acest lucru ar contribui la pregătirea lor pentru aderare, ori alte țări sau organizații internaționale care nu participă la program, în cazul în care acest lucru servește scopului proiectelor în cauză, pot fi asociate proiectelor.

Pe baza principiilor de mai sus, două organizații din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și una din Croația au participat (ca parteneri asociați) la proiecte transnaționale finanțate în cadrul programului anual de lucru pentru 2007. În afară de acestea, în timpul primilor trei ani de punere în aplicare a programului, nicio țară candidată și nicio țară din Balcanii de Vest nu s-a alăturat programului.

1.2.4. Grupuri-țintă

Programul se adresează tuturor grupurilor aflate în contact, direct sau indirect, cu fenomenul consumului de stupefiante. În ceea ce privește stupefiantele, tinerii, femeile, grupurile vulnerabile și persoanele care trăiesc în zone defavorizate reprezintă grupuri de risc și trebuie identificate ca grupuri-țintă. Alte grupuri includ profesorii și personalul didactic, părinții, asistenții sociali, autoritățile locale și naționale, personalul medical și paramedical, personalul judiciar, autoritățile polițienești și din cadrul sistemului penitenciar, organizațiile neguvernamentale, sindicatele și comunitățile religioase.

1.2.5. Accesul la program

La program pot participa organizații și instituții publice sau private, autorități locale la nivelul competent, departamente universitare/facultăți și centre de cercetare care activează în domeniul informării și prevenirii consumului de stupefiante, inclusiv reducerea și remediarea daunelor produse de stupefiante. Organismele și organizațiile cu scop lucrativ pot participa numai în asociere cu organizații non-profit sau de stat.

1.2.6. Buget

Articolul 12 din actul de bază a prevăzut un pachet financiar global de **21 350 000 EUR** pentru punerea în aplicare a programului în perioada 2007-2013. S-a preconizat furnizarea finanțării în tranșe egale de 3 050 000 EUR pe an. Acest buget anual include credite pentru acoperirea costurilor administrative ale gestionării programului în valoare de 50 000 EUR pe an. Pe lângă fondurile puse la dispoziție din bugetul UE, statele AELS/SEE contribuie, de asemenea, la program, pe baza unui memorandum de înțelegere.

În perioada examinată, majoritatea fondurilor (78 %) au fost alocate pentru subvențiile de funcționare și subvențiile pentru acțiuni, în timp ce inițiativele Comisiei au reprezentat mai puțin de o treime (22 %) din alocări:

Anul	Total	Subvenții	Subvenții de	Inițiative ale
2007	3 000 000	2 250 000	0	750 000

2008	3 071 700	2 221 700	500 000	350 000
2009	3 071 700	2 471 700	0	600 000
2010	3 075 600	1 717 600	400 000	958 000

2. PUNEREA ÎN APLICARE A PROGRAMULUI

Ca urmare a adoptării cu întârziere a actului de bază la 25 septembrie 2007, punerea efectivă în aplicare a programului nu a putut începe decât în 2008. Deși a existat un program anual de lucru adoptat pentru exercițiul bugetar 2007, creditele au fost utilizate doar începând cu 2008. Această situație a influențat negativ anualitatea punerii în aplicare, într-unul din ani programul nefiind pus în aplicare. Cu toate acestea, programul s-a putut redresa deoarece în 2009 nu s-au publicat cereri de propuneri.

2.1.1. Inițiative ale Comisiei

Începând cu anul 2007, au fost finanțate în total 18 acțiuni de la rubrica „Inițiative ale Comisiei”. Fiecare dintre aceste acțiuni a contribuit semnificativ la punerea în aplicare a Strategiei UE în materie de droguri și a planurilor de acțiune ale UE în acest domeniu. Programul joacă un rol important în sprijinirea implicării societății civile: finanțarea din cadrul programului a sprijinit Acțiunea europeană în materie de droguri (AED), care oferă societății civile europene o platformă de angajament în ceea ce privește drogurile și riscurile asociate abuzului de droguri. Comisia a purtat o amplă campanie de informare privind AED, trei evenimente de amploare fiind organizate la Berlin, Londra și Varșovia, și a fost creat un site internet pentru a asigura funcționarea AED. Prin organizarea și finanțarea a 3 sesiuni plenare și a mai multor reuniuni la nivel de experți, Comisia a sprijinit funcționarea Forumului societății civile în materie de droguri.

Cercetarea joacă un rol important în sprijinirea politicilor în materie de droguri bazate pe date științifice și în formularea răspunsurilor politice necesare pentru a reduce impactul negativ asupra sănătății și impactul social al consumului de droguri în societățile noastre. Au fost finanțate două acțiuni importante în vederea elaborării unei strategii a UE privind cercetarea în domeniul drogurilor în UE. Atât „Analiza comparativă a cercetării privind drogurile ilegale în UE” (*The comparative analysis of the illicit drug research in the EU*), cât și conferința de mare amploare menită să identifice și să elimine decalajul în materie de cercetare (finanțate în cadrul programelor anuale de lucru 2007 și, respectiv, 2008) au fost considerate etape importante și au servit ca bază pentru crearea actualului cadru de cercetare în acest domeniu de politică în materie de droguri la nivelul UE.

În cadrul programelor anuale de lucru 2007 și 2010 au fost finanțate alte două studii: primul este o analiză detaliată a funcționării pieței mondiale a drogurilor ilegale (*The detailed analysis of the operation of the world market in illicit drugs*) și abordează decalajele semnificative în materie de cunoștințe privind modul în care piețele drogurilor funcționează în realitate, iar al doilea studiu vizează dezvoltarea unui cadru UE în materie de standarde minime de calitate și de criterii de referință în ceea ce privește reducerea cererii de droguri, în scopul de a sprijini efortul Comisiei de a ajunge la un acord la nivelul UE în acest domeniu, astfel cum prevede Planul de acțiune al UE în materie de droguri. Comisia a sprijinit, de asemenea, crearea unui grup de experți în domeniul celui de-al doilea studiu.

2.1.2. Subvenții

Sprijin pentru proiecte specifice transnaționale de interes comunitar (subvenții pentru acțiuni) și pentru activități desfășurate de organizațiile neguvernamentale sau de alte entități care urmăresc un scop de interes general european (subvenții de funcționare)

Cu finanțarea prevăzută la rubrica „Subvenții” a programelor anuale de lucru 2007-2010, programul „Prevenirea și informarea cu privire la consumul de stupefiante” a sprijinit activități puse în aplicare, în special, de către organizații neguvernamentale (ONG-uri) și universități. Cu câteva excepții, autoritățile locale și regionale au fost doar parteneri în cadrul proiectelor. Administrația națională a fost implicată ca partener asociat în câteva cazuri. În total, **143** de organizații din **27 de țări** au participat la activitățile finanțate³ în calitate de beneficiar al unei subvenții de funcționare, coordonator de proiect, partener de proiect sau ca parte asociată. *Părțile asociate nu sunt beneficiarii direcți ai subvențiilor și nu sunt parte la acordurile de subvenționare; ele contribuie la activități și profită indirect de pe urma acestora.*

Din toate organizațiile participante, **136 (95 %)** sunt stabilite într-unul din statele membre ale UE, în total fiind reprezentate **23 de state membre**. Până în prezent nu a participat nicio organizație din IE, CY, LU și MT, însă unele activități ar putea implica persoane din aceste țări (de exemplu, participarea la evenimentul de diseminare). Deși actul de bază prevede această posibilitate și programul beneficiază de o contribuție anuală, nicio organizație din țările AELS/SEE nu a participat la program.

Deși există **realizări foarte pozitive în ceea ce privește acoperirea țărilor din UE**, programul se confruntă cu probleme legate de echilibrul geografic. Majoritatea (82) organizațiilor participante (inclusiv partenerii asociați) erau stabilite în 5 state membre (IT – 17 %, UK – 10 %, DE – 13 %, ES – 6 %, BE – 6 %). Acest procent este aproape identic cu procentul țărilor de origine ale beneficiarilor direcți ai subvențiilor. Dintre cei 112⁴ beneficiari ai subvențiilor (beneficiari ai subvențiilor de funcționare, coordonatori ai subvențiilor pentru acțiuni și parteneri), 54 % provin din 5 state membre (IT – 18 %, UK – 12 %, DE – 11 %, ES – 6 %, BE – 6 %).

Subvenții de funcționare

În total, au fost publicate **trei cereri de propuneri pentru subvenții de funcționare**.

Candidații au putut solicita finanțare pentru punerea în aplicare a programelor lor anuale de activitate pentru 2008, 2010 și 2011 (programul anual de lucru 2011).

SUBVENȚII DE FUNCȚIONARE	2008	2010	2011
Numărul de cereri primite	16	19	4
Numărul de cereri eligibile	13	5	n.a.
Numărul de propuneri selectate	5	4	n.a.
Valoarea totală a finanțării alocate	500 000 EUR	400 000 EUR	400 000 EUR
Valoarea totală a subvențiilor solicitate	1 029 632 EUR	1 318 474,56 EUR	n.a.
Valoarea totală a subvențiilor acordate	409 429 EUR	219 788,38 EUR	n.a.

Ca răspuns la cele trei cereri de propuneri, au fost primite în total **39 de cereri**, din care au fost **selectate 9 organizații**. Evaluarea cererilor depuse pentru exercițiul financiar 2011 era încă în curs în momentul elaborării raportului.

³ Inclusiv cererile de propuneri pentru 2007, 2008 și 2009/2010.

⁴ Mai multe organizații au participat la mai multe proiecte sau au fost beneficiare ale unei subvenții de funcționare în primii patru ani ai programului. Aceste organizații au fost luate în considerare doar o singură dată la calcularea numărului total cumulativ al beneficiarilor de subvenții.

Condițiile financiare pentru subvențiile de funcționare au rămas neschimbate pe întreaga perioadă. Valoarea maximă disponibilă a subvenției a fost de 100 000 EUR, procentul contribuției CE la bugetul total de funcționare eligibil al solicitantului neputând depăși 80 %.

Subvenții pentru acțiuni

Pentru a obține sprijin pentru **proiectele transnaționale**, organizațiile interesate au putut răspunde la **3 cereri de propuneri**. Ca urmare a adoptării cu întârziere a actului de bază, prima cerere de propuneri în cadrul programului anual de lucru 2007 a fost publicată în 2008. În mod similar, cererea de propuneri în cadrul programului anual de lucru 2008 a fost publicată abia în 2009. Pentru ca programul să poată acoperi acest interval de timp, a treia cerere de propuneri a fost publicată în 2010 și combină creditele de la rubrica subvenții pentru acțiuni prevăzute pentru doi ani (2009 și 2010). Ca rezultat, în vreme ce finanțarea disponibilă în cazul primelor două cereri de propuneri a fost aproape identică (aproximativ 2,2 milioane EUR), creditele aproape s-au dublat în 2009/2010.

SUBVENTII PENTRU ACTIUNI	2007	2008	2009/2010
Numărul de cereri primite	39	59	66
Numărul de cereri eligibile	33	41	53
Numărul de propuneri selectate	9	6	10
Valoarea totală a finanțării alocate	2 250 000 EUR	2 221 700 EUR	4 189 300 EUR
Valoarea totală a subvențiilor	11 610 036,34 EUR	13 850 005,17 EUR	21 732 250,18 EUR
Valoarea totală a subvențiilor	2 181 947,85 EUR	2 116 748,04 EUR	3 889 295,44EUR

Creșterea numărului de cereri arată o creștere constantă a interesului pentru program.

Comisia a analizat în total **164 de cereri de obținere a unor subvenții pentru acțiuni**. Din cele **127 de propuneri eligibile**, bugetul a permis **finanțarea a 25 de propuneri**. Valoarea totală a subvențiilor acordate propunerilor a fost de **8,187 milioane EUR**, ceea ce reprezintă o contribuție de **75 %** din totalul costurilor de punere în aplicare a acțiunilor.

	Buget total în EUR	Valoarea totală a subvențiilor în EUR	Contribuția CE
Total 2007	2 789 586,16	2 181 947,85	78%
Total 2008	3 034 116,27	2 116 748,04	70%
Total 2009/2010	5 114 243,88	3 889 295,44	76%
Total	10 937 946,31	8 187 991,33	75%

În vreme ce în 2007 nu a existat o limită superioară în ceea ce privește finanțarea care se putea obține, pentru cererea de propuneri din 2008 a fost introdus un plafon de 500 000 EUR, care a fost păstrat și în cazul cererii de propuneri 2009/2010. Cererile în care finanțarea solicitată nu a atins un minim de 75 000 EUR nu au fost acceptate.

	Buget total în EUR	Valoarea totală a subvențiilor în EUR	Contribuția CE	Durata în luni
Media 2007	309 954,02	242 438,65	79	28,33
Media 2008	505 686,05	352 791,34	75	28,50
Media 2009/2010	511 424,39	388 929,54	77	23,60
Medie totală	442 353,83	328 053,18	77	26,81

Anul	Numărul mediu de beneficiari responsabili cu punerea în aplicare	Numărul mediu de organizații de punere în aplicare	Numărul mediu de state membre UE implicate
2007	3,7	5,3	4

Valoarea medie a subvențiilor solicitate a fost de 328 000 EUR, sumă cu mult peste pragul minim. Cea mai scăzută valoare a subvențiilor acordate a fost de 120 000 EUR, în timp ce majoritatea s-au situat între 300 000 și limita superioară. Majoritatea coordonatorilor de proiecte ai propunerilor selectate au fost ONG-uri (48 %) și universități sau instituții conduse de universități (40 %), numai 12 % dintre coordonatori provenind din sectorul guvernamental de la nivel local/regional.	2008	6	7,8	5,6
	2009/2010	5,8	6,4	5,1
	Total	5,2	6,5	4,9

Dimensiunea proiectelor a prezentat o ușoară creștere atât în ceea ce privește numărul de parteneri, cât și numărul de state membre UE implicate. Toate proiectele selectate în cadrul cererii de propuneri pe 2007 aferente subvențiilor pentru acțiuni au demarat în 2009.

3. EVALUAREA PROGRAMULUI

Evaluarea programului s-a concentrat pe următoarele patru categorii: (1) relevanță, (2) eficacitate, (3) eficiență și (4) viabilitatea programului.

3.1. Relevanța programului

Drogurile ilegale constituie o problemă socială complexă, care necesită o abordare pe termen lung, integrată și multidisciplinară. Studiul privind evoluția piețelor globale ale drogurilor ilegale menționat anterior⁵ nu a descoperit nicio dovadă de îmbunătățire în această perioadă. Problema s-a atenuat în unele țări, însă în altele s-a înrăutățit, uneori drastic. Abuzul de droguri constituie în continuare o problemă majoră pentru sănătate în UE, potrivit rapoartelor anuale ale Observatorului European pentru Droguri și Toxicomanie⁶. **Relevanța obiectivelor de politică ale programului este foarte ridicată, de la adoptarea sa în 2007.** Obiectivele, domeniile prioritare și activitățile programului sunt foarte pertinente pentru nevoile și problemele și aspectele de interes ale grupurilor-țintă.

Participarea societății civile reprezintă un obiectiv cheie al Planului de acțiune al UE în materie de droguri. Planul de acțiune subliniază că nevoia ca societatea să fie mai angajată în ceea ce privește reducerea consumului de droguri constituie unul dintre aspectele principale de abordat. În plan se afirmă că ar trebui consolidată legătura între cetățeni și instituțiile create de aceștia și pentru aceștia. **Programul este foarte adecvat pentru a contribui la realizarea acestui obiectiv.**

Există o legătură clară între activitățile puse în aplicare, măsurile cuprinse în programele anuale de lucru și obiectivele generale ale programului. Toate activitățile puse în aplicare se referă la unul sau mai multe domenii prioritare menționate în programele anuale.

Valoarea adăugată a programului este ridicată. Intervenția UE aduce noi beneficii în combaterea consumului de droguri și prevenirea consumului de droguri prin promovarea învățării transnaționale și prin îmbunătățirea vizibilității și a credibilității activităților puse în aplicare.

Având în vedere natura complexă și globală a fenomenului drogurilor, mai multe instrumente financiare comunitare sprijină inițiativele UE în materie de droguri ilegale și completează finanțarea furnizată de program. Programul „Prevenirea și combaterea infraționalității” 2007-2013 (ISEC)⁷ oferă sprijin pentru proiectele din domeniul traficului ilegal de droguri care contribuie la punerea în aplicare a politicii de reducere a ofertei din cadrul Strategiei UE în materie de droguri și al planurilor de acțiune ale acestei strategii, inclusiv cu privire la piețele de droguri, producția, traficul și criminalitatea legată de droguri.

Întrucât toxicomania reprezintă o preocupare socială și de sănătate majoră în întreaga UE și în afara acesteia, unul din domeniile prioritare ale Programului comunitar privind sănătatea

---

⁵ JLS/2007/C4/005 — Analiza detaliată a mecanismelor de funcționare a pieței mondiale a drogurilor ilegale și a măsurilor de politică pentru reducerea acesteia.

⁶ Raportul anual 2010 al OEDT.

⁷ Decizia 125/2007/JAI.

publică⁸ este de a lua măsuri privind cauzele care induc dependența precum tutunul, alcoolul, stupefiantele ilegale și produsele farmaceutice folosite necorespunzător. Acest program oferă, de asemenea, sprijin pentru proiectele privind reducerea daunelor aduse sănătății de dependența de droguri.

Al 7-lea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare sprijină cercetarea la scară largă în domeniul drogurilor. În 2009, în cadrul programului „Științe umaniste și socioeconomice” al celui de-al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC7), Comisia a lansat o cerere de propuneri în domeniul cercetării care vizează tipurile de dependență, cu o contribuție minimă din partea UE de 6,5 milioane EUR. Pentru a sprijini activitățile comune de cercetare între statele membre, Comisia a pus la dispoziție 2 milioane EUR pentru crearea unei rețele a Spațiului european de cercetare (ERA-NET) în domeniul drogurilor. Programul de securitate pe 2010 prevăzut de PC7 include o cerere de propuneri referitoare la consecințele neprevăzute ale politicilor în materie de droguri și la impactul acestora asupra securității UE. De asemenea, în 2010, în cadrul temei privind sănătatea a PC7, s-a publicat o cerere de propuneri vizând proiecte mari de colaborare (cu o valoare cuprinsă între 6 și 12 milioane EUR) în domeniul tulburărilor legate de dependența de droguri. Dimensiunea externă a politicii în materie de droguri este sprijinită de instrumentele financiare relevante.

Datele sugerează că, în general, există o complementaritate între diferitele programe și inițiative. Totuși, această **fragmentare** implică, de asemenea, riscuri de suprapunere (de exemplu, între program și Programul privind sănătate publică) sau lacune. Mai mult, atât Comisia, cât și potențialii beneficiari s-au confruntat cu dificultăți în a valorifica la maxim fondurile UE în acest domeniu. Cu toate că actul de bază permite⁹ posibilitatea de a pune în comun resursele cu alte instrumente comunitare pentru a pune în aplicare acțiuni care îndeplinesc obiectivele tuturor programelor, această posibilitate nu a fost utilizată în primii 3 ani de punere în aplicare a programului.

3.2. Eficacitatea programului

În etapa efectuării evaluării, doar foarte puține activități au fost finalizate. În consecință, se pot trage doar concluzii limitate privind eficacitatea programului. Cu toate acestea, proiectele și programele de activitate finanțate de program au pus deja în aplicare activități diverse și au dat rezultate concrete, astfel încât prezenta analiză se poate baza pe date solide. Constatările evaluării indică faptul că proiectele finanțate sunt susceptibile de a contribui în mod semnificativ la obiectivele programului.

Deși programul a avut bune performanțe în ceea ce privește numărul de țări participante, se mai pot face încă îmbunătățiri cu privire la crearea, prin intermediul proiectelor, a unei valori adăugate reale și durabile.

Cu toate că este singurul instrument specializat de sprijin în acest domeniu de politică și obiectivele sale generale sunt ambițioase, în special în ceea ce privește activitățile de prevenire și de reducere a daunelor, resursele financiare generale ale programului sunt cele mai limitate în comparație cu celelalte programe menționate anterior. În prezent, programul

---

⁸ Actul de bază este Decizia nr. 1350/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 de instituire a unui Al doilea program de acțiune comunitară în domeniul sănătății (2008-2013).

⁹ În special cu programele generale „Securitate și protecția libertăților”, „Solidaritatea și gestiunea fluxurilor migratorii” și cu Al 7-lea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare.

nu dispune de o finanțare suficientă pentru a răspunde nevoilor. Deși durata maximă a proiectelor a fost redusă de la 3 la 2 ani, pachetul financiar prevăzut pentru program nu permite finanțarea a mai mult de 10 proiecte anual. Dimensiunile proiectelor în ceea ce privește numărul de organizații participante sunt, de asemenea, limitate de finanțarea disponibilă. Pentru a **consolida programul**, astfel încât acesta să poată obține rezultate durabile la nivelul UE, **este necesară consolidarea resurselor sale financiare**.

Deși nu au existat obstacole majore în realizarea activităților, promotorii proiectelor s-au confruntat cu probleme procedurale și de fond. Printre **problemele procedurale**, părțile interesate au identificat ca fiind cele mai importante obstacolele legate de lipsa de flexibilitate în ceea ce privește realocarea cheltuielilor în cadrul proiectelor și furnizarea lentă a finanțării. Deși parteneriatele au fost considerate ca fiind benefice pentru activitățile și proiectele programului, coordonarea unei serii de organizații partenere din țări diferite, cu contexte diferite, a necesitat eforturi considerabile. În unele cazuri, s-au înregistrat întârzieri din cauza problemelor generate de legislația națională în ceea ce privește participarea experților și a persoanelor fizice la grupurile-țintă.

Cu privire la **problemele de fond**, în anumite cazuri s-a dovedit dificilă implicarea grupurilor vulnerabile. De asemenea, au fost problematice implicarea sectoarelor legislative și recrutarea participanților în vederea evaluării nevoilor, ceea ce a făcut imposibilă implicarea acestora într-un proiect mai amplu. Efectuarea cercetării în închisori nu a fost, de asemenea, ușoară din cauza accesului limitat. O problemă mai importantă o constituie dificultatea la nivel operațional în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea impactului rezultatelor.

Pe baza analizei strategiilor de diseminare propuse, rezultatul scontat nu este pe deplin satisfăcător, ținând cont de faptul că numai câteva proiecte au fost finalizate. Se poate concluziona că, în majoritatea cazurilor, rezultatele proiectelor rareori servesc și altor destinatari în afara partenerilor de proiect, deși există și unele exemple pozitive, în care rezultatele proiectului au fost/vor fi prezentate la evenimente profesionale internaționale de mare amploare. Strategia de diseminare cea mai obișnuită este crearea unui site internet specializat dedicat proiectului sau publicarea unor informații pe un site internet deja existent al coordonatorului sau al partenerilor. Întrucât nu există nicio cerință detaliată privind tipul de informații care ar trebui furnizate despre programe și limba în care sunt furnizate aceste informații, nivelul de comunicare variază în funcție de proiectele individuale. De asemenea, vizibilitatea sprijinului comunitar variază. Cu toate acestea, toate organizațiile care beneficiază de sprijin respectă cerințele minime.

În prezent, nu există nicio strategie centralizată privind comunicarea rezultatelor realizărilor proiectelor sau activităților finanțate de program.

3.3. Eficiența programului

Concluziile anchetei efectuate în rândul beneficiarilor subvențiilor au arătat că exista un **sentiment general de satisfacție privind gestionarea programului de către Comisie**.

Solicitanții au salutat introducerea **procedurii online de depunere a cererilor**, susținută, începând cu 2008, de PRIAMOS, sistemul electronic de gestionare a subvențiilor. Introducerea depunerii electronice a cererilor a redus sarcina administrativă a solicitanților și costurile de depunere a unei cereri. Ancheta a arătat, de asemenea, că, în general, beneficiarii au considerat **utile orientările și sprijinul acordate de Comisie în faza de depunere a cererilor și în cursul punerii în aplicare a activităților**.

În ciuda evaluării în general pozitive, au fost identificate anumite **deficiențe**.

Deși Comisia a fost, în general, clară în orientările furnizate, au apărut probleme din cauza faptului că a fost nevoie de mult timp pentru a răspunde întrebărilor privind eligibilitatea cheltuielilor. **Mecanismele de raportare cu privire la progresele înregistrate și rezultatele obținute au fost considerate adecvate, clare și ușor de utilizat.** Pe de altă parte, beneficiarii s-au confruntat cu unele dificultăți și au semnalat probleme privind **birocrăția excesivă** legată de raportarea financiară, precum și privind lipsa de flexibilitate în cazul în care trebuie aduse schimbări la cererile inițiale.

Cu toate acestea, deficiența cea mai importantă este **durata prea îndelungată a procedurii de atribuire**. Acest lucru afectează în mare măsură demararea la timp a proiectelor și duce frecvent la necesitatea de a modifica propunerea inițială. Problema este deosebit de pertinentă în cazul subvențiilor de funcționare, care ar trebui să sprijine costurile generale de funcționare ale unei entități pentru un anumit exercițiu bugetar. Prin urmare, nu există flexibilitate în ceea ce privește (re)programarea activităților.

Aceasta nu este numai o problemă de funcționare pentru beneficiarii subvenției, ci are un efect negativ și asupra rezultatelor programului în ceea ce privește prioritățile politice reale.

Cu toate că introducerea sistemului electronic de gestionare a subvențiilor a simplificat într-o anumită măsură procedura, a eliberat unele resurse ale Comisiei, în special în ceea ce privește sarcinile administrative legate de manipularea fizică și înregistrarea cererilor, nu s-a ajuns la o accelerare semnificativă a procedurii. Elementele procedurii impuse de actul de bază (consultarea statelor membre și dreptul de control al Parlamentului European) și cerințele administrative pentru prelucrarea unui număr mare de documente justificative rămân un obstacol considerabil.

În plus, gestionarea unui proces administrativ îndelungat consumă resurse valoroase care s-ar putea dedica activităților de monitorizare și orientare axate pe chestiuni de fond sau diseminării și utilizării rezultatelor. Acesta a fost, de asemenea, unul dintre aspectele recurente evidențiate de beneficiarii cu privire la gestionarea Comisiei.

3.4. Viabilitatea programului

Problema viabilității este cu atât mai importantă cu cât încetinirea creșterii economice a diminuat bugetele alocate politicilor în materie de droguri la nivel național. Această concluzie a raportului Comisiei privind analiza Planului de acțiune al UE în materie de droguri (2009-2012)¹⁰ a fost confirmată de ancheta efectuată în rândul beneficiarilor de subvenții pentru cererile de propuneri 2007 și 2008.

Evaluarea a arătat că proiectele depind în mod semnificativ de finanțarea din partea UE pentru a pune în aplicare activitățile și pentru a crea un impact pe teren. Beneficiarii subvențiilor au dificultăți în a găsi cofinanțare din partea altor instituții și organizații, precum și în a se asigura de finanțare continuă din partea Comisiei și a altor instituții naționale și internaționale. Acesta este cazul, mai ales, al organizațiilor de dimensiuni mai mici, cum ar fi ONG-urile sau asociațiile, care au resurse financiare limitate. Deși majoritatea părților interesate implicate în

---

¹⁰ COM (2010) 630 final, Raport al Comisiei - Analiza din 2010 a progreselor înregistrate de Planul de acțiune al Uniunii Europene în materie de droguri (2009-2012), SEC (2010) 1321.

punerea în aplicare a activităților programului au declarat că au făcut eforturi pentru a găsi noi perspective financiare, în marea parte a cazurilor, alte surse de finanțare nu au fost accesibile.

În general, proiectele au creat activități și instrumente care s-ar putea autofinanța pe termen mai lung. Printre exemplele de rezultate durabile obținute în cadrul programului se numără crearea și consolidarea parteneriatelor transnaționale, precum și elaborarea unor seturi de informații și publicații.

Constatările evaluării arată, de asemenea, că parteneriatele stabilite și consolidate în cadrul programului sunt susceptibile de a continua după încetarea acordării finanțării de către Comisie și ar putea conduce la noi activități în viitorul apropiat.

În cele din urmă, având în vedere accentul pus de proiecte pe dezvoltarea unor instrumente care pot fi folosite de către publicul-țintă pentru a aborda nevoile grupului-țintă final, este rezonabil să se presupună că (cel puțin o parte din) impactul programului va fi durabil și că publicul-țintă va fi în măsură să utilizeze rezultatele generate de activitățile puse în aplicare.

4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Evaluarea interimară a confirmat relevanța programului. Evaluarea acestuia a dovedit că atât obiectivele generale, cât și cele specifice sunt pertinente pentru nevoile și problemele grupurilor-țintă. De asemenea, evaluarea a concluzionat că, în primii 3 ani de punere în aplicare a programului, acesta a avut anumite realizări în ceea ce privește atingerea obiectivelor sale inițiale și a demonstrat potențialul de a obține rezultate bune în domeniu, în ciuda resurselor financiare limitate de care dispune.

Cu toate acestea, bugetul limitat împiedică obținerea unui impact la scară largă, care să aibă o dimensiune UE considerabilă, fapt care a limitat, de asemenea, numărul de organizații participante. Pentru a **consolida programul**, astfel încât acesta să poată obține rezultate durabile la nivelul UE, **este necesară consolidarea resurselor sale financiare** în vederea creării unui posibil instrument financiar global viitor în domeniul drogurilor.

Constatările evaluării au confirmat că nu există dificultăți majore care să împiedice punerea în aplicare corespunzătoare a programului. Cu toate acestea, pentru a maximiza potențialul programului în cadrul său actual, pentru a consolida impactul acestuia și pentru a optimiza punerea sa în aplicare, este necesar să se efectueze anumite modificări. Comisia propune următoarele măsuri pentru a răspunde acestor aspecte:

4.1. O dimensiune UE consolidată, o valoare adăugată și un impact la nivelul UE

Pentru ca programele să fie mai vizibile și pentru a se asigura faptul că proiectele au un impact care nu se limitează la nivelul local sau regional, ar trebui promovate proiecte mai ample și mai bine elaborate, cu o valoare adăugată UE și o durabilitate mai sporite. Pentru a asigura activități cu o dimensiune europeană extinsă, o acoperire largă și o durabilitate ridicată, ar trebui eficientizate posibilitățile de finanțare în cadrul programului și ar trebui ca finanțarea limitată disponibilă să se concentreze pe acțiuni multianuale, puse în aplicare de mai mulți parteneri. În acest scop, Comisia va evalua valoarea adăugată a subvențiilor de funcționare furnizate organizațiilor numai pentru un exercițiu bugetar, care până în prezent au avut un impact limitat.

Comisia ar trebui să consolideze în continuare sinergiile între instrumentele financiare care sprijină obiectivele Strategiei UE în materie de droguri. În perioada formulării programelor anuale de lucru, ar trebui consolidată, la nivelul programării, cooperarea și comunicarea între programe (în special între ISEC și program și între program și Programul privind sănătatea publică), pentru a se evita suprapunerile și a permite potențialilor beneficiari să își adreseze mai eficient cererile.

4.2. Eficiență sporită a gestionării programului

Procedurile îndelungate și care presupun multe eforturi administrative au fost identificate ca fiind un obstacol major în calea reușitei proiectelor. În acest scop, Comisia va lua măsuri pentru a reduce intervalul de timp dintre publicarea cererilor de propuneri și încheierea efectivă a acordului de subvenționare, cu scopul de a accelera furnizarea finanțării. Ar trebui în continuare abordat aspectul obligațiilor procedurale impuse de actul de bază, și anume consultările cu comitetul instituit pentru program și cu Parlamentul European cu privire la rezultatul selectării beneficiarilor subvențiilor, aspect care ar trebui, de asemenea, văzut în contextul viitoarelor perspective financiare.

S-a confirmat faptul că eliminarea procedurii de depunere a cererilor pe suport hârtie a avut un impact pozitiv asupra gestionării, iar acest lucru a fost perceput în mod pozitiv de publicul-țintă al programului. Noul sistem PRIAMOS și-a dovedit utilitatea și a demonstrat un bun potențial de a deveni o interfață integrată de comunicare cu solicitanții și cu beneficiarii. Comisia va lua noi măsuri pentru a îmbunătăți funcțiile și viteza acestui sistem în vederea facilitării transferului progresiv al întregului proces de gestionare a subvențiilor către acest sistem.

4.3. O mai bună diseminare și utilizare a rezultatelor

Evaluarea a identificat anumite deficiențe în ceea ce privește exploatarea rezultatelor proiectelor finanțate în cadrul programului. S-a arătat că diseminarea rezultatelor la nivel central către public nu ar contribui în mod direct doar la unul din obiectivele specifice ale programului, ci ar permite și generarea unor proiecte mai bune. Acest lucru ar ajuta atât beneficiarii actuali și viitori, cât și Comisia să evite suprapunerile și le-ar permite să pornească de la realizările deja existente.